

Små digitala klyftor i Afrika

Afrika anammar ny teknik och är nu på väg att hinna ikapp länderna i nord när det gäller mobilanvändning.

Ur tidskriften Södra Afrika nr. 1 2010

SAMTIDIGT SOM IT-INDUSTRIN BLIR allt viktigare i Afrika, med banktjänster för fattiga i mobilen och en fullkomlig explosion av information på afrikanska språk, visar glädjande siffror från FN-organet *International Telecommunication Union* att de digitala klyftorna i Afrika är små jämfört med förhållandet när internet växte fram i Europa. Och skillnaderna mellan fattigas och rikas tillgång till informationsteknik är inte bara relativt små, de verkar också minska.

År 2008 gick det ett mobilabonnemang på var tredje invånare i Afrika söder om Sahara. Hur många som *har tillgång till*

mobiltelefon i sin familj, by eller kompisgäng går förstas inte att veta, men uppskattningar från 2006 säger 60 procent, och sedan 2006 har det hänt mycket.

Med en femtioprocentig tillväxt är Afrika när det gäller mobiltelefoni, på väg att hinna ikapp Europa i en takt som hade låtit helt utopisk för tio år sedan. Hela kontinenten ser ut att helt hoppa över det kostsamma mellanledet med utbyggnad av fast telefoni, som i stort sett inte ökar alls.

Några länder, som Eritrea, Somalia, Zimbabwe och Centralafrikanska republiken, står och stampar, men annars gäller att

länderna med sämst mobiltillgång finns bland dem som ökar snabbast.

NÄR MAN BÖRJAR JÄMFÖRA HUR FATTIGA och rika afrikanska länder står sig i IT-tillväxten upptäcker man en anmärkningsvärd skillnad mot världen i stort: Ekonomin har nämligen förhållandevis liten betydelse. Den digitala klyftan mellan de fattigaste och rikaste länderna i Afrika är avsevärt mycket mindre än mellan fattiga och rika länder i världen i stort.

Till och med när man tittar på något mycket exklusivare än mobiltelefoni, nämligen internettillgång via vanlig dator, är klyftor mindre än man kanske kunde ha väntat sig. Medan bara de rikaste har tillgång till datorer, så finns det, med undantag för några extremt datortäta länder som Seychellerna och Mauritius, inget tydligt samband mellan att ha en dator och att ha tillgång till internet. Allmänna datorer och internetkaféer står för lejonparten av all internetåtkomst i Afrika.

Internettillväxten är också högre i Afrika än i Europa, men

här stängs inte gapet mellan nord och syd på samma tydliga sätt. Fortfarande har bara fyra procent av invånarna söder om Sahara tillgång till internet, långt efter de flesta fattiga länder i andra världsdelar. I hela världen är internettillgången snart uppe i 25 procent, och här är det Mellanöstern som tagit ett jätteklimax de senaste åren. Bristen på utbyggt fibernät syns tydligt, och det är framför all mobilt bredband som står för tillväxten.

Några länder sticker ändå ut, i bland annat Zambia och Angola tillkommer nya internetanvändare i extra hög takt.

EN GAMMAL SANNING STÅR SIG fortfarande: Ny teknik är dyrast för de fattigaste. I de fattigaste länderna är både mobiltelefoni och internetuppkoppling fortfarande i särklass dyrast om man jämför pris med köpkraft. Och för den fattigaste delen av befolkningen går en mycket stor del av lönen till mobiltelefoni. I den extrema ökningen av mobiltelefoni har få operatörer behövt priskriga. Den orättvisan är oförändrad i 2008 års siffror.

LEO WALLENTIN